

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Socjologia kultury		14.0.4522	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Pragmatyki Komunikacji i Dydaktyki Języka Rosyjskiego			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Japonistyka	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr hab. Żanna Śładkiewicz, profesor uczelni			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2	
Konwersatorium		30 godzin – udział w zajęciach;	
Sposób realizacji zajęć		20 godzin – samodzielna lektura literatury	
zajęcia w sali dydaktycznej		przedmiotu i przygotowanie projektu (prezentacji	
Liczba godzin		zagadnienia z zakresu socjolingwistyki, zawierająca	
Konwersatorium: 30 godz.		analizę korpusu empirycznego).	
		Razem: 50 godzin = 2 ECTS.	
Termin realizacji przedmiotu			
2024/2025 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
fakultatywny (do wyboru)		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ul style="list-style-type: none"> - Analiza zdarzeń krytycznych (przypadków) - Metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny) - Wykład konwersatoryjny - Wykład problemowy - Wykład z prezentacją multimedialną 		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		<ul style="list-style-type: none"> - zaliczenie ustne - kolokwium 	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student otrzymuje ocenę na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> - obecności na zajęciach i czynnego udziału w zajęciach, samodzielnego przygotowania w formie ustnej i pisemnej projektu wskazanego przez prowadzącego. Ocena końcowa przedmiotu: <ul style="list-style-type: none"> • 50% projekt; • 50% ocena zaliczeniowa. 	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	praca projektowa studenta (prezentacja)	dyskusje i zadania realizowane w czasie zajęć	zaliczenie ustne
Wiedza			
K_W01	X	X	X
K_W02	X	X	X
K_W09	X	X	X
Umiejętności			
K_U01	X	X	X
K_U02	X	X	X
K_U03	X	X	X
K_U06	X	X	X
Kompetencje społeczne			
K_K01	X	X	X
K_K02	X	X	X

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

brak

B. Wymagania wstępne

brak

Cele kształcenia

Kurs jest wprowadzeniem do badań nad kulturą w perspektywie socjologicznej. Celem zajęć jest przekazanie studentom wiedzy z zakresu socjologii kultury, jej obszaru badań, podstawowej terminologii. Zajęcia służą kształtowaniu refleksji społecznej o procesach, zjawiskach i faktach kulturowych. Zdobytą wiedzę socjologiczną zastosowana będzie do rozpoznawania, rozumienia i wspierania działań w innych obszarach życia społecznego wobec wyzwań mobilności i wielokulturowości.

Treści programowe

- Przedmiot, zakres badań, nauki pokrewne, podstawowe pojęcia i terminy. Ewolucjonizm, funkcjonalizm, strukturalizm. Co to jest kultura i jak ją badać, czyli socjologiczne ujęcie kultury.
- Kultura a natura, kultura a społeczeństwo. Elementy kultury. Kultura w interakcjach społecznych. Funkcje kultury.
- Człowiek jako produkt kultury. System aksjo-normatywny: normy i wartości. Tożsamość w społeczeństwach tradycyjnych i nowoczesnych. Osobowość w różnych kulturach: indywidualizm i kolektywizm. Problem jedności kulturowej społeczeństwa. Społeczne subkultury.
- Społeczna kreacja świata. Socjalizacja. Przyswojenie kultury.
- Uczestnictwo w kulturze.
- Kultura symboliczna: język, komunikacja, znak, symbol. Język i jego znaczenie dla kultury. Hipoteza Sapira-Worfa.
- Naród. Kultura narodowa. Kanony kultur narodowych.
- Stygmat. Kulturowe mechanizmy wykluczenia
- Płeć, etniczność, rasa i wiek jako nowe czynniki tworzące kulturową odmienność. Ciało uspołecznione i płeć kulturowa
- Pokrewieństwo i rodzina: spór o naturę i kulturę.
- Grupa kulturowo dominująca a mniejszości kulturowe.
- Reprodukacja kulturowa. Zmiana społeczna a dynamika kultury. Kulturowe mechanizmy różnicowania i ekskluzji.
- Myślenie pierwotne. Religia i magia. Kultura typu religijnego, kultura typu magicznego. Rytuály i obrzędy.
- Modernizacja. Kulturowe aspekty modernizacji: sekularyzacja, racjonalizacja i różnicowanie kulturowe. Zmiany w systemie wartości. Masowej świadomości i kultura masowa. Opinia publiczna.
- Kultura i subkultury. Ruchy społeczne.
- Globalizacja kulturowa i nowa lokalność.
- Stare i nowe media. Kultura w świecie cyfrowym

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć:

- Castells M., Władza komunikacji, WN PWN, Warszawa 2013.
- Filipiak M., Socjologia kultury. Zarys zagadnień, Lublin 2000.
- Kłoskowska A., Socjologia kultury, Warszawa 1981.
- Korporowicz L., Socjologia kulturowa, WUJ, Kraków 2011.
- Sztompka P., Socjologia. Analiza społeczeństwa, Kraków 2003.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta (wybrane pozycje):

- Elliott A., „Jaźń ponowoczesna”, [w:] tegoż, *Koncepcje „ja”*, Warszawa 2007, s. 159-165.
- Frazer J.G., *Złota gałąź*, KR, Warszawa, 2002.
- Giddens A., *Konsekwencje nowoczesności*, Kraków 2008, wybrane fragmenty.
- Głazewska E., „Socjalizacja do płci – aspekty społeczno-kulturowe”, [w:] *Wprowadzenie do socjologii kultury*, (red.) M. Filipiak, Lublin 2009.
- Goffman E., „Piętno a tożsamość społeczna”, [w:] tegoż, *Piętno. Rozważania o zranionej tożsamości*, Gdańsk 2007.
- Golka M., „Czy jeszcze istnieje nie-codziennosc?”, [w:] *Barwy codzienności. Analiza socjologiczna*, (red.) M. Bogunia-Borowska, Warszawa 2009.
- Jakubowska H., „Ciało jako jednostkowa i społeczna (re)konstrukcja”, [w:] tegoż, *Socjologia ciała*, Poznań 2009.
- Kamińska M., „Internet jako medium autoprezentacji i kreowania tożsamości”, [w:] tegoż, *Nieczne memy. Dwanaście wykładów o kulturze internetu*, Poznań 2011.
- Olcoń-Kubicka M., „Proces indywidualizacji we współczesnym społeczeństwie”, [w:] tegoż, *Indywidualizacja a nowe formy wspólnotowości*, Warszawa 2009.
- Pluta J., „Konstruktywizm, gender i rozum socjologiczny”, [w:] *Genderowe filtry. Różnorodność doświadczenia i percepcji płci w przestrzeni publicznej i prywatnej*, (red.) D. Majka-Rostek, P. Czajkowski, Wrocław 2015.
- Sztompka P., „Życie codzienne - temat najnowszej socjologii”, [w:] *Socjologia codzienności*, (red.) P. Sztompka, M. Bogunia-Borowska, Kraków 2008.

B. Literatura uzupełniająca:

- *Badanie kultury. Elementy teorii antropologicznej*, red. M. Kempny i E. Nowicka, Warszawa 2003.
- *Badanie kultury. Elementy teorii antropologicznej. Kontynuacje*, red. M. Kempny i E. Nowicka, Warszawa 2004.
- Barnard A., *Antropologia. Zarys teorii i historii*, PIW, Warszawa, 2006, s. 31- 45 (r. 1).
- Burszta W., *Antropologia kultury*, Poznań 1998.
- Giddens A., *Socjologia*, Warszawa 2004.
- Levi-Strauss C., *Antropologia strukturalna*, KR, Warszawa, 2000.
- Łuczczeko P., *Zrozumieć własną kulturę. Antropologia współczesności w Polsce*. Kraków. 2006.
- Mucha J. (red.) *Kultura dominująca jako kultura obca*, wyd. Warszawska Oficyna .
- Whorf B.L., *Język, myśl, rzeczywistość*, KR, Warszawa, 2002.

Kierunkowe efekty uczenia się K_W01, K_W02, K_W09 K_U01, K_U02, K_U03, K_U06 K_K01, K_K02	Wiedza Student: K_W01 – zna terminologię, specyfikę przedmiotową i metodologiczną socjologii kultury; K_W02 – w zaawansowanym stopniu zna i rozumie specyfikę przedmiotową, najnowsze osiągnięcia i kierunki rozwoju socjologii kultury; K_W09 – w zaawansowanym stopniu zna dokonania, ośrodki i szkoły badawcze oraz rozumie specyfikę przedmiotową, najnowsze osiągnięcia i kierunki rozwoju w zakresie socjologii kultury. Umiejętności Student: K_U01 - korzystając ze źródeł naukowych oraz baz danych, potrafi wyszukiwać informacje na temat społecznego uwarunkowania elementów kulturowych; K_U02 - potrafi przeprowadzić analizę problemów badawczych, poprzedzoną właściwym doбором metod i narzędzi badawczych charakterystycznych dla socjologii kultury; K_U03 - potrafi w sposób zgodny z zasadami obowiązującymi w zakresie socjologii kultury opracować wyniki badań i dokonać ich prezentacji; K_U06 - potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami w zakresie socjologii kultury. Kompetencje społeczne (postawy) Student: K_K01 - ma świadomość zakresu swojej wiedzy humanistycznej, a także rozumie potrzebę dalszego, ciągłego rozwoju w zakresie umiejętności profesjonalnych; K_K02 - jest przygotowany do uczestnictwa w różnych grupach społecznych cechujących się specyficznymi formami kulturowymi.
Kontakt zanna.sladkiewicz@ug.edu.pl	